

ZÁPISNICA

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Trnava na roky 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030

Pracovná skupina: Deti, mládež a rodina – Seniori - Osoby so zdravotným znevýhodnením – Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Téma: **Vyhodnotenie akčného plánu za rok 2023, návrh zámerov pre rok 2024**

Dňa: **22. február 2024**

Miesto: zasadacia miestnosť MZ mesta Trnava, Ulica Hlavná 1, Trnava

Prítomní:

E. Nemčovská, I. Huňavá, Z. Kráľovičová, K. Nevrlová, S. Balážová - **Mesto Trnava** / V. Gyürke – **TENENET o. z.** / J. Reisingerová, M. Mlynár – **Seniorka n. o.** / V. Podzimková - **Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR - Klub kardiakov** / K. Kúdelová – **OZ Na trati** / S. Záhorová – **OZ Spoločnosť pre zmysluplný život** / M. Žáková, N. Kovalčíková, K. Molnárová Letovancová – **Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU** / M. Griflíková – **OZ ISKIERKA** / K. Königová, M. Lipovský – **Centrum pomoci pre rodinu** / S. Malatinská, Ľ. Vávra - **Odbor prevencie kriminality kancelárie MV SR** / A. Menkynová – **Zariadenie pre seniorov v Trnave** / J. Janček – **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny** / R. Holkovič – **Stredisko sociálnej starostlivosti** / V. Vajdová – **Rodinná poradňa** / D. Ondačková Rajznerová – **IPčko, občianske združenie** / A. Horníčková – **Špecializované zariadenie Trnava** / T. Drdulová, K. Ondášová – **Centrum včasnej intervencie, n. o.** / A. Moravčíková, K. Pažitková – **Trnavská arcidiecézna charita** / T. Ďúranová – **A-klub Trnava** / A. Kamenská, E. Murčová – **Fakultná nemocnica v Trnave** / P. Ščasný – **Združenie STORM** / J. Kudla, I. Fabián – **Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska** / A. Tóthová – Z. z. Rodina / J. Štofej – **Centrum Koburgovo, n. o.** / A. Šurinová – **Naše stacko** / K. Sládkovičová, E. Marková – **Jeden rodič n. o.** / Ľ. Hornáčková – **OZ Otvorené srdce** / H. Hrablík Chovanová

Program:

1. Vyhodnotenie zámerov aktivít naplánovaných na rok 2023.
2. Návrh zámerov aktivít na rok 2024.
3. Diskusia.

Spoločné pracovné stretnutie otvorila prvá zástupkyňa primátora mesta Trnava E. Nemčovská, program a diskusiu riadili I. Huňavá a Z. Kráľovičová. Podklady k vyhodnoteniu roka 2023 zaslali všetky subjekty, ktorých aktivity boli uplynulý rok do akčného plánu zaradené.

Vyhodnotenie aktivít bude súčasťou komplexnej informatívnej správy. Správa bude obsahovať všetky relevantné výstupy. Hodnotiacia správa bude finálne spracovaná po finančnom zúčtovaní roka 2023 (záverečný účet Mesta Trnava, cca máj 2024).

Z diskusie do záznamu zo stretnutia uvádzame:

- Z **monitorovania sociálnych** služieb za uplynulý rok vyplýva: **Chýbajúcimi / Nepostačujúcimi sociálnymi službami** v území Trnava sú
 - a) Nocľaháreň pre ženy
 - b) Útulok pre rodiny s deťmi (služba útulku je určená osobám, ktoré sa náhle ocitli v núdzi)
 - c) Útulok pre jednotlivcov
 - d) Zariadenie podporovaného bývania
 - e) Zariadenie opatrovateľskej služby
 - f) Podporné služby v práci a v stredisku osobnej hygieny.

Potrebné je kapacitne rozšíriť aj ďalšie služby. Monitorovanie potrieb bude pokračovať aj v roku 2024 s cieľom jasne definovať potreby obyvateľov, poskytovateľov a samosprávy v území v rámci dlhšieho obdobia.

- V roku 2023 a začiatkom roka 2024 bolo **v území Trnavy registrovaných viacero poskytovateľov sociálnych služieb aj nových druhov služieb**. OZ IPčko v Trnave poskytuje terénnu sociálnu službu krízovej intervencie v prostredí mladých ľudí. Poskytovanie tejto služby má už registrované aj Mesto Trnava, v rámci služby pracuje s ľuďmi v nepriaznivej sociálnej situácii. Trnavská arcidiecézna charita zriadila integračné centrum pre cudzincov.
- I. Huňavá informovala o pripravovanom zámere Mesta Trnavy vyčleniť pre účely služby **podporovaného bývania** bytovú jednotku. Na stretnutí **vyzvala** prítomných na **partnerstvo v tomto zámere**. V prípade, že niektorá z organizácií má záujem rozvíjať podporované bývanie, je potrebné v spolupráci s mestom rozpracovať konkrétny návrh poskytovania služby.
- Pri tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Trnavy na roky 2021 – 2025 s výhľadom do roku 2030, teda v roku 2021, sa veľký dôraz kládol na možnosť dostupnosti sociálnych služieb ambulantnou formou. Prax ukazuje, že mnohé služby a pomoc sú efektívnejšie poskytované terénnou formou. Naďalej platí, že **ambulantná a terénna forma sociálnej práce a pomoci sú prínosom pre klientov a majú byť uprednostňované pred pobytovou formou poskytovania služieb**. Súčasne sa jedná o služby poskytované operatívnejšie aj ekonomicky efektívnejšie.
- **Vzdelávanie ľudských zdrojov je pravidelnou aktivitou všetkých subjektov** poskytujúcich sociálne služby a ďalšiu sociálnu pomoc a podporu.
- **Mesto Trnava** považuje **počet zamestnancov** odboru sociálnych vecí MsÚ v Trnave **pracujúcich v teréne za vyhovujúci**. Zamestnanci pracujú podľa potreby so všetkými cieľovými skupinami definovanými KPSS.
- V roku 2024 je **nevyhnutné kreovať komunikačný plán a komunikovať** smerom k verejnosti aj partnerom v sociálnej oblasti. Pomoc pri tejto aktivite priebežne poskytuje E. Marková z organizácie Jeden rodič n. o.
- V roku 2023 v rámci **dotáčného systému Mesta Trnavy** boli zdroje rozdelené nasledovne:
 - a) Sociálna oblasť – prerozdelených 59 940,- eur (99 % z alokovaných zdrojov)
 - b) Zdravie a drogová prevencia – prerozdelených 5 560,- eur (100 % z alokovaných zdrojov)V rámci preventívnych aktivít:
 - c) Výchova a vzdelávanie - prerozdelených 14 550,- eur (69 % z alokovaných zdrojov)
 - d) Aktivity mládeže - prerozdelených 24 000,- eur (100 % z alokovaných zdrojov)
 - e) Športové aktivity - prerozdelených 460 500,- eur (97 % z alokovaných zdrojov)
 - f) Záujmová, umelecká činnosť a kultúrne aktivity - prerozdelených 73 500,- eur (92 % z alokovaných zdrojov)
- Informovanosť sociálnych partnerov mesta o grantových možnostiach prebieha celoročne, organizácie sa menej zapájajú do grantových programov.
- **Zámer vybudovať denné centrum duševného zdravia sa nerozvíja**. Denné centrum v zmysle zámeru má mať charakter priestoru ponúkajúceho priestor pre voľnočasové aktivity abstínujúcich osôb, osôb v liečbe závislostí, ich rodinných príslušníkov. Súčasne by mohlo poskytnúť priestor pre dennú formu odľahčovacej služby. Denné centrum vyžaduje vhodné priestory (predbežne v Zariadení pre seniorov v Trnave), ale súčasne financovanie odborných zamestnancov vykonávajúcich základné poradenstvo a dohľad.

Mesto Trnava zvolá k tejto téme diskusné stretnutie, do ktorého sa chce zapojiť aj OZ IPčko.

- Z. z. Rodina priebežne rekonštruuje objekt, v ktorom poskytuje služby denného stacionára pre seniorov postihnutých Alzheimerovou chorobou alebo podobnými druhmi demencie, azylový dom a materské centrum. Zámer nadstavby budovy, rozšírenia kapacity sa v r. 2023 nepodarilo zrealizovať.
- V rámci budovania komunitného priestoru pre mimoškolské aktivity detí a mládeže od 11 r. Mesto Trnava v spolupráci so Zaži v Trnave otvorilo už **tri mestské klubovne**.
- **Mesto Trnava v roku 2023 začalo s podrobným monitorovaním počtu podporných pedagogických pozícií** (pedagogický asistent, školský špeciálny pedagóg, i.) v základných a materských školách vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, rovnako tak **počtu odborných zamestnancov** (logopéd, psychológ, sociálny pedagóg, i.). Z prieskumu v školách vyplýva, **že nároky škôl na tieto pracovné pozície sú naplnené cca na 68 %**. Prepočítaný počet pedagogických a odborných zamestnancov škôl predstavuje 100,75 zamestnancov, reálna potreba je na úrovni 148 zamestnancov. Je potrebné **zvýšenú potrebu zamestnancov zapracovať do požiadaviek tvorby rozpočtu mesta** v oblasti školstva a vzdelávania.

E. Nemčovská zo skúseností konštatovala, že **na trhu práce nie je dostačujúci počet kvalifikovaných osôb** pre kvalitný výkon takejto práce.

- M. Mlynár, riaditeľ Seniorka n. o. informoval o poskytovaní terénnej **opatrovateľskej služby**. Národný projekt Podpora rozvoja a dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby sa realizoval v rámci Operačného programu Ľudské zdroje v programovom období 2014 - 2020 do 12/2023. Jeho cieľom bolo zvýšenie dostupnosti opatrovateľskej služby. Nakoľko projekt kontinuálne nepokračuje, poskytovatelia služby požadovali dofinancovanie služby od samospráv. **Na financovanie opatrovateľiek nie sú v rozpočtoch alokované zdroje, došlo k výraznému obmedzeniu poskytovania tejto služby** seniorom a ľuďom s ťažkým zdravotným znevýhodnením. Agendu opatrovateľskej služby preberajú Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. Opatrovateľskú službu v prirodzenom prostredí klienta ťažiskovo v území Trnavy zabezpečujú Stredisko sociálnej starostlivosti (aj pobytová forma), Trnavská arcidiecézna charita a Seniorka n. o.
- **Špecializované zariadenie v Trnave** (zriaďovateľ TTSK) **pripravuje rozšírenie existujúcej kapacity a zmenu sídla** (presťahovanie do zamýšľaného rozsiahlejšieho objektu sociálnych služieb na Ul. Zavorská v Trnave). TTSK sa zapája do výzvy MPSVaR SR zameranej na rozvoj kapacít komunitnej starostlivosti v rámci Plánu obnovy a odolnosti.
- Špecializované zariadenie v Trnave prevádzkuje podpornú skupinu rodičov a detí zo služby včasnej intervencie.
- **Službu včasnej intervencie** v Trnave ťažiskovo zabezpečuje Centrum včasnej intervencie, terénnou formou službu aktívne poskytuje tiež TENENET o. z.
- Zástupkyňa Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave informovala o **zrealizovanom výskume v oblasti práce s deťmi s ťažkým zdravotným postihnutím v období prechodu do školského prostredia**, ktorý bol realizovaný **v prostredí poskytovania služby včasnej intervencie** a v spolupráci s rodičmi detí. Výstupom výskumu je publikácia, ktorú K. Letovancová Molnárová zašle elektronickou formou Mestu Trnava na ďalšiu distribúciu. K výsledkom výskumu Mesto Trnava v spolupráci s fakultou zorganizuje informačno-diskusné stretnutie.
- V. Gürke informoval o službách TENENET o. z. v Trnave a Trnavskom kraji – ambulantné špecializované sociálne poradenstvo, práca s ľuďmi po výkone trestu, služba včasnej intervencie, od roku 2024 bude registrované v rámci kraja poskytovanie terénnej služby krízovej intervencie.

- Zámer **OZ Na trati vybudovať špecializované zariadenie pre dospelých s poruchou autistického spektra** je posunutý na neskoršie obdobie. Vzhľadom na výpoveď z nájmu pôvodných priestorov sa existujúce zariadenie presťahovalo do vlastných priestorov v rámci obce Hrnčiarovce nad Parnou.
- Seniorka n. o. rozpracovala zámer **výstavby špecializovaného zariadenia spojeného s poskytovaním opatrovateľskej služby**. Z dôvodu chýbajúceho pozemku, o ktorom rokovala s Mestom Trnava, sa v zámere nateraz nepokračuje.
- K. Pažitková informovala o otvorení zrenovovaného **nízkoprahového denného centra**.
- **Integračné aktivity pre odídencov z Ukrajiny** zabezpečujú najmä Centrum pomoci pre rodinu a Trnavská arcidiecézna charita. Tieto organizácie sa v rámci trnavských organizácií venujú aj **rozvoju dobrovoľníckych programov** a poskytovaniu základného aj špecializovaného poradenstva.
- Komunitný program osobám ohrozeným sociálnym vylúčením **z prostredia rómskej komunity** vykonáva Centrum Koburgovo n. o., a to v lokalite Ul. Coburgova a Ul. Malženická.
- Programy v oblasti prevencie **užívania návykových látok** a programov v záujme ochrany verejného zdravia spojeného s užívaním drog zabezpečuje Z. z. STORM. O program primárno-sekundárnej prevencie v základných školách školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta neprejavili záujem. P. Ščasný podotkol, že v r. 2023 sa v Trnave pracovalo zatiaľ s najvyšším počtom užívateľov drog, evidovaný je kontakt s najvyšším počtom nových klientov.
- **Poradenstvo a psychoterapiu** (individuálnu, párovú, rodinnú, skupinovú) **pre závislých klientov a rodiny závislých** (látkové aj nelátkové závislosti) poskytuje prezenčnou a dištančnou formou OZ Otvorené srdce.
- Ľ. Hornáčková otvorila diskusiu k **nedostatočnej podpore subjektov poskytujúcich pomoc ľuďom v ťažkej životnej situácii Mestom Trnava**. Diskutujúci sa zhodli, že podpora je iba symbolická, nie je primeraná a **existencia subjektov poskytujúcich pomoc obyvateľom mesta môže byť ohrozená** z ekonomických dôvodov. M. Lipovský poukázal na strategický zámer KPSS zameraný na stabilnú podporu sociálnych partnerov mesta prostredníctvom dotačného systému.

Ľ. Hornáčková konštatovala, že systém vyúčtovania dotácií je zložitý a nejednoznačný, organizácie sú pri nesprávnom vyúčtovaní ohrození nutnosťou vrátiť dotáciu. Súčasne opätovne **požiadala o informačné stretnutie k vyúčtovaniu dotácií**, avizované, no nerealizované v r. 2023.

V rámci diskusie odznel názor, že stabilní partneri by mali byť mestom podporení nie na základe každoročne predkladaných projektov, ale na základe doterajších výsledkov a prospešnosti organizácie pre mesto a jej obyvateľov.

Diskutujúci vyjadrili negatívne vnímanie situácie v podpore subjektov a ocenenia ich práce, nakoľko ako zástupcovia komisie sociálnych vecí a zdravia a ani poslanci Mestského zastupiteľstva Mesta Trnavy neprijímajú pozvanie na spoločné pracovné stretnutia, nejavia záujem o sociálne témy a fungovanie pomoci. **Prítomní požiadali Mesto Trnava, aby zorganizovalo stretnutie členov komisie sociálnych vecí a zdravia zriadenej pri mestskom zastupiteľstve so zástupcami pomáhajúcich organizácií.**

Podstatné závery:

- Mesto Trnava vyvinie iniciatívu v oblasti **komunikácie v sociálnych témach** smerom k obyvateľom aj k partnerom mesta. Partneri mesta budú priebežne informovať o svojich aktivitách kontaktnú osobu Z. Kráľovičovou so zámerom zviditeľniť svoju činnosť a pomáhať tak budovať povedomie o sociálnych témach.
- Mesto Trnava zorganizuje
 - a) v spolupráci s potenciálnymi partnermi projektu **diskusné stretnutie k formovaniu zámeru vybudovať denné centrum duševného zdravia**,
 - b) v spolupráci s Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce TU v Trnave **informačno-diskusné stretnutie na tému tranzície detí so zdravotným postihnutím do školského prostredia**,
 - c) **stretnutie partnerov mesta v sociálnej oblasti s členmi komisie sociálnych vecí a zdravia Mestského zastupiteľstva mesta Trnavy** z podnetu potreby zvýšenia povedomia o práci organizácií a finančnej podpory organizácií mestom,
 - d) **praktický informačný seminár k podávaniu a vyúčtovávaniu dotácií** v zmysle VZN č. 610.
- **Záverečná hodnotiacia správa** o aktivitách v rámci KPSS za rok 2023 bude spracovaná, prerokovaná a schválená po predložení záverečného účtu Mesta Trnavy.
- Partneri mesta v sociálnej oblasti priebežne zasielajú návrhy zámerov pre rok 2024. Z. Kráľovičová zašle elektronicky partnerom aktuálnu verziu akčného plánu. Organizácie dostanú priestor na doplnenie aktivít min. 2 týždne. Následne bude návrh **akčného plánu na rok 2024** prerokovaný a odsúhlasený ako celok.

V Trnave 28. február 2024

Zapísala: Zuzana Kráľovičová, odbor strategického plánovania a projektového manažmentu MsÚ v Trnave, referát strategických dokumentov a prípravy projektov

Overila: Ingrid Huňavá, odbor sociálnych vecí MsÚ v Trnave, vedúca odboru